

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen laaja hyvinvointikertomus ja -suunnitelma

Vanhusneuvoston kokous 13.8.2024

Alueellinen hyvinvointikertomus

- Alueellinen hyvinvointikertomus on asiakirja, joka kuvaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä tietyllä hyvinvointialueella.

Alueellinen hyvinvointikertomus ja –suunnitelma mm.:

- kuvaa alueellisia ja väestöryhmittäisiä eroja hyvinvoinnissa ja terveydessä
- kuvaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteita alueella
- asettaa ja kohdentaa tavoitteita, resursseja ja alueellista toimintaa
- toimii hyvinvointialueen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kokoavana strategisena asiakirjana

THL: 2023 <https://thl.fi/aiheet/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/hyvinvointijohtaminen/alueellinen-hyvinvointijohtaminen/alueellinen-hyvinvointikertomus>

Alueellinen hyvinvointikertomus rakentuu kahdesta osiosta:

- **Kertomusosa** kuvaa hyvinvoinnin nykytilaa ja olemassa olevia toimia ja rakenteita hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi vuosilta 2021-2024
 - Hyvinvoinnin tila alueella
- **Suunnitelmaosa** kuvaa hyvinvointialueen tavoitteita, suunniteltuja toimia ja yhteistyötä kuntien ja muiden toimijoiden kanssa vuosille 2025-2028
 - Alueelliset tavoitteet ja toimenpiteet

Hyvinvointikertomustyön laadintaprosessi

- Prosessin laadinta aloitettu 5/2024
- Taustalla tiedot eri asiakirjoista
- Kertomusosiota koottu kesän aikana, suunnitelmaa laaditaan toimialojen kirjausten pohjalta, hyte-ohjausryhmän ohjauksessa
- Osallistaminen 8/2024
 - Vanhusneuvosto
 - Lapsi- ja perheasiainneuvosto
 - Nuorisovaltuusto
 - Vammaisneuvosto
 - Alueelliset kumppanuusryhmät
- Hyte-lautakunta tarkastelee kertomusta ja suunnitelmaa 9/2024 ja 11/2024, ja hyväksyntä 12/2024
- Aluehallitus ja –valtuusto käsittelevät hyvinvointikertomuksen ja –suunnitelman keväällä 2025

Tausta-asiakirjat ja strategiat

- Maakunnallinen hyte-ohjelma, eli Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen Pohjois-Karjalassa- Strategiset painopisteet vuosille 2025–2028
- Hyvinvointialueen strategia
- Hyvinvointialueen erillisohjelmat ja –suunnitelmat
- Kuntien hyte-työhön liittyvät aineistot

Pohjoiskarjalaisen väestön hyvinvoinnin nykytila

- Kuvauksen laadinta Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) valmisteleman vähimmäistietosisällön mukaisten indikaattoreiden avulla
- Kuvaus ikäkaaren kautta ikäluokittain
 - Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet
 - Nuoret ja nuoret aikuiset
 - Työikäiset
 - Ikäihmiset
 - Kaikki ikäryhmät

Nostoja pohjoiskarjalaisen väestön hyvinvoinnin tilasta indikaattoreiden pohjalta

- Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen **sairastavuusindeksi** (vuonna 2022: 112,5 ja vuonna 2021 114,3) on **maan toiseksi suurin hyvinvointialueiden sairastavuusindekseistä**, Pohjois-Savon hyvinvointialueen sairastavuusindeksin (vuonna 2022: 117,2) jälkeen.
- Terveytensä keskitasoisiksi tai sitä huonommaksi kokevien osuus:
 - 20-64-vuotiaista **34,6%** (koko maa 32,7%)
 - 65 vuotta täyttäneistä **51,2%** (koko maa 46,8%)
 - 75 vuotta täyttäneistä **60,3%** (koko maa 54,3%).

Nostoja pohjoiskarjalaisen väestön hyvinvoinnin tilasta indikaattoreiden pohjalta

- Terveysliikuntasuosituksen mukaan liian vähän liikkuvien osuus
 - 20-vuotta täyttäneistä **54%**
 - 65-vuotta täyttäneistä pohjoiskarjalaisista oli **64,1%**
 - 75-vuotta täyttäneistä **74,9%**
- Ylipaino/lihavuus:
 - 20-64-vuotiaista **24,4%** (vrt. koko maa 24,4%) lihaviin osuus
 - 65 vuotta täyttäneistä **22,4%**, (vrt. koko maa 20,8%) lihaviin osuus

Nostoja pohjoiskarjalaisen väestön hyvinvoinnin tilasta indikaattoreiden pohjalta

- Alkoholista liikaa käyttävien osuus (AUDIT-C)
- Alkoholista liikaa käyttävien osuus (AUDIT -C)
 - 20-64-vuotiasta **30,4%**
 - 65 vuotta täyttäneistä oli **28,5%** ja
 - 75 vuotta täyttäneistä **15,6%**.
- Alkoholikuolemista johtuvat elinvuosien menetykset ovat vähentyneet Pohjois-Karjalassa
 - vuoden 2021 lukemasta **3264** (koko maa 3021)
 - vuoden 2022 lukemaan **2739** (koko maa 2878)

Nostoja pohjoiskarjalaisen väestön hyvinvoinnin tilasta indikaattoreiden pohjalta

- Itsestä huolehtimisessa vähintään suuria vaikeuksia kokevien osuus 75 vuotta täyttäneistä on taas Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella (vuosi 2022) **7,6%** (koko maa 8,0%).
- 75-vuotta täyttäneistä pohjoiskarjalaisista apua riittämättömästi saavien osuus väestöstä on (vuosi 2022) **15,1%**

Nostoja pohjoiskarjalaisen väestön hyvinvoinnin tilasta indikaattoreiden pohjalta

- Kaatumisiin ja putoamisiin liittyviä hoitjaksoja 65 vuotta täyttäneillä oli Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella vuonna 2023 **308,9/10 000** vastaavan ikäistä kohden, ja tämä luku on pienempi, kuin koko maan keskimääräinen luku 332,3/10 000 vastaavan ikäistä kohden.
- Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitjakset ovat vähentyneet vuoden 2021 **333,1/10 000** kohden hoitjaksesta.
- Hyvinvointialueella tehty hyte-työtä kaatumisten ehkäisemiseksi jo usean vuoden ajan.

Suunnitelman painopisteet ja tavoitteet

- Maakunnassa hyvinvointialueen ja kuntien hyvinvointisuunnitelmien taustalla on yhteisesti sovitut ja hyväksytyt painopisteet ja tavoitteet
- Hyvinvointialueen toimenpidekirjaukset näiden painopisteiden ja tavoitteiden mukaisesti

Kommentteja?
Kysymyksiä?

Kiitos!

TERVEEMMÄN
ARJEN
PUOLESTA! ✓

Riikka Pekkarinen

Terveyden edistämisen suunnittelija
riikka.pekkarinen@pkkansanterveys.fi

050 412 5770

TERVEEMMÄN
ARJEN
PUOLESTA! ✓

POHJOIS-KARJALAN
KANSANTERVEYDEN KESKUS